

ДОСВІД ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ПОЛЬСЬКОМУ ЛІЦЕЇ , ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

*Васіліса Влад,
здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти,
освітньої програми «Середня освіта (Фізика та астрономія)»*

Постановка проблеми. Сучасна педагогічна освіта вимагає від майбутніх фахівців не лише теоретичних знань, а й практичних навичок, необхідних для ефективної роботи в освітніх установах. Педагогічна практика відіграє дуже важливу роль у формуванні компетенцій викладача, дозволяючи студентам безпосередньо зануритися в процес навчання та організації освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Мій досвід проходження педагогічної практики у Ліцеї №3 ім. Адама Міцкевича у Вроцлаві ,найкращому ліцеї у Нижній Сілезії ,та шостому за рейтингом у всій Польщі, підтвердив значення такої практики як важливого етапу професійної підготовки.

Основною метою практики було ознайомлення з польською системою освіти, вивчення педагогічних підходів та методик, які застосовуються у сучасному ліцеї, а також розвиток практичних навичок викладання фізики та математики. Завданням було навчитися ефективно організовувати навчальний процес, враховуючи індивідуальні особливості учнів, та інтегрувати новітні технології в навчання.

Ліцей №3 ім. Адама Міцкевича у Вроцлаві є одним із провідних навчальних закладів Польщі тому учні цього ліцею демонструють високий рівень знань, а для вступу вони повинні мати лише відмінні оцінки після закінчення початкової школи (podstawówki) ,або мати призові місця на обласних чи державних олімпіадах з навчальних дисциплін. Це створює сприятливі умови для викладачів, які можуть застосовувати більш складні методи навчання.

Під час проходження практики у польському ліцеї, я звернула увагу на цікаву систему оцінювання, яка відрізняється від тієї, що існує в Україні. Зокрема, під час уроків математики та фізики учні не отримують відразу оцінку за один успішно розв'язаний приклад. Натомість вони заробляють так звані "плюси" за правильні відповіді або вирішення завдань на дошці. Наприклад, учителька пані Едита давала можливість учням заробляти кілька "плюсів" під час одного виступу, ставлячи додаткові питання або завдання, і лише після накопичення п'яти "плюсів" учень отримував оцінку "5", а за десять "плюсів" – "6".

Інша система оцінювання спостерігалася на уроках у пані Юстини, де учень за кожне вирішене завдання отримував лише один "плюс", що свідчить про різні підходи до оцінювання в різних викладачів.

Цікаво, що виходити до дошки для отримання плюсів не є обов'язковим: учень може просто відповісти на запитання вчителя зі свого місця і, назвавши свій номер у журналі, отримати плюс за правильну відповідь.

Вчителька математики також заохочувала учнів, даючи їм цукерки після кожного успішного розв'язку на дошці, що створювало позитивну атмосферу і мотивувало до навчання.

Цікава деталь яка стосується контрольних робіт: учні отримують п'ять основних завдань, і якщо вони виконують їх усі правильно, отримують оцінку "5". Шосте завдання — додаткове, і якщо учень його також правильно виконає, він може отримати оцінку "6", але тільки за умови, що всі попередні п'ять завдань виконані правильно. Якщо ж п'ять основних завдань виконані з помилками, навіть якщо додаткове завдання зроблено правильно, воно просто зберігається як "плюсик" на майбутнє. Це означає, що учень не зможе отримати оцінку вище за "3", якщо правильно виконані лише два основні завдання, навіть якщо додаткове завдання виконане вірно.

Ще одним цікавим аспектом, який я помітила, було те, що учні під час уроків і перерв говорять переважно про навчання. На перервах вони обговорювали домашні завдання, задачі, або ж інші інтелектуальні теми, що здивувало мене. Учні спокійні, не бігають по коридорах, не створюють шуму і завжди вчасно приходять на уроки.

Учні не використовують мобільні телефони під час уроків, за винятком тих випадків, коли їм потрібно сфотографувати завдання з дошки. Деякі з них користуються графічними планшетами замість зошитів, що є дозволеним і зручним, особливо для конспектування під час уроків.

Коли учні не присутні на уроці через участь у шкільних конкурсах або змаганнях, це все одно вважається пропуском уроку. Незалежно від того, чому учень пропустив заняття — через хворобу, змагання або іншу причину — пропуск фіксується. Учні повинні принести записку від батьків або вчителів, щоб пояснити, чому їх не було на уроці. У цьому випадку відмітка про пропуск залишається, навіть якщо учень фізично був у школі, але брав участь в іншому заході. Це відрізняється від практики в Україні, де учням зазвичай не ставлять пропуск за урок, якщо вони були присутні у школі, але займалися іншими навчальними або спортивними заходами.

Однією з речей, які мене здивували, але залишили неоднозначні враження, є те, що під час уроку учні можуть вільно виходити з класу, наприклад, до туалету або викинути папір, але лише після того, як пройшла половина уроку.

Якщо пів уроку ще не минуло, вони не мають права покинути клас. Після цього вони можуть виходити без потреби повідомити про це вчителя, що відрізняється від багатьох інших шкільних систем.

Під час практики я мала можливість викладати фізику та математику. Всього було проведено 10 уроків фізики в 2- Д класі , а також один урок математики у 3- Б . Завдяки високому рівні підготовки учнів , вдалося застосувати такі інтерактивні методи , як використання цифрових симуляцій для моделювання фізичних процесів та колективні розв'язки задач на уроках. Особливий акцент робився на використанні інноваційних технологій у навчанні , що покращило розуміння складних концепцій фізики та математики

Одним із цінних порад від пані Юстини після уроків фізики, було те, що до дошки варто викликати не лише тих учнів, які мають високий рівень знань. Наприклад, на одному з уроків учень на ім'я Оскар, який готується до олімпіади, швидко розв'язав задачу. Але важливо залучати до роботи на дошці і тих учнів, які мають середній чи нижчий рівень знань, щоб підтягувати їх до рівня кращих учнів і давати кожному можливість покращити свої навички.

Також пані Юстина підкреслила важливість педагогічного аспекту: вчитель не повинен використовувати фрази на кшталт "на мою думку" або "я вважаю", оскільки фізика – це точна наука, де важливі факти, а не особисті переконання. Водночас вчитель має бути відкритим до можливості помилитися, визнавати свої помилки перед учнями і дякувати їм за те, що вони звернули на це увагу.

Вчитель повинен бути впевненим у собі і чітко демонструвати свій професіоналізм, адже учні сприймають його так, як він себе презентує на початку. Навіть у класі, де навчаються інтелігентні та культурно виховані діти, учні можуть відчувати невпевненість вчителя і скористатися цим. Тому важливо з самого початку показати свою компетентність і впевненість, щоб учні ставилися до вчителя з повагою і довірою

Висновки. Педагогічна практика в польському ліцеї стала для мене безцінним досвідом, який дав можливість не лише покращити свої педагогічні навички, а й глибше зрозуміти особливості навчального процесу в іншій країні. Я мала змогу ознайомитися з інноваційними методами викладання, інтерактивними технологіями та відчувати різницю в підходах до оцінювання учнів. Завдяки активній комунікації з учнями та професійній підтримці викладачів, я змогла подолати мовний бар'єр і ефективно проводити уроки. Цей досвід підкреслив важливість підготовки вчителів до роботи в мультикультурному середовищі та впевнив мене в тому, що обмін між педагогічними системами різних країн сприяє покращенню якості освіти на глобальному рівні.

Міждержавні педагогічні практики, подібні до тієї, яку я пройшла в польському ліцеї, мають величезний потенціал для розвитку майбутніх фахівців. Вони сприяють обміну досвідом між різними освітніми системами, дозволяють вчителям і студентам глибше зрозуміти культурні й педагогічні особливості різних країн. Такі програми дають можливість вдосконалювати мовні навички, розвивати професійну гнучкість та адаптивність, що є важливими для сучасного вчителя. Крім того, вони сприяють розширенню міжнародних контактів та співпраці, що може стати основою для подальших спільних освітніх проєктів і досліджень.

Список використаних джерел

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie praktyk pedagogicznych, 2019. – С. 5-7.
2. Звіт педагогічної практики у ліцеї імені Адама Міцкевича ,Вроцлав 2024 с.1
3. <https://lo3.wroc.pl/>